

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 556/2021
19.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Цакула и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Радомир Вујичић, адвокат из ..., против туженог Републичког фонда за здравствено осигурање, Филијала за сремски округ са седиштем у Сремској Митровици, ради поништаја решења о престанку радног односа, утврђења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 168/20 од 14.10.2020. године, у седници одржаној 19.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда Новом Саду Гж1 168/20 од 14.10.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици П1 58/18 од 24.06.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован главни тужбени захтев тужиле ради утврђења да је радни однос тужиле заснован Уговором о раду од 26.05.2016. године и Анексом уговора о раду од 28.07.2016. године на одређено време по основу повећаног обима рада, закључен у супротности са чланом 37. Закона о раду, постао радни однос на неодређено време са даном 01.06.2016. године, као даном ступања тужиле на рад, одбијен је тужбени захтев тужиле за поништај решења туженог о отказу уговора о раду од 17.01.2018. године и одбијен је тужбени захтев тужиле да се тужени обавезе да тужилу врати на рад и распореди је на радно место које одговара њеној стручној спреми и радној способности у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде. Ставом другим изреке, одбијен је први евентуални тужбени захтев тужиле ради утврђења да су Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 31.12.2014. године, Анекс 1 уговора о раду од 16.01.2015. године, Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 31.03.2015. године, Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 01.06.2015. године, Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 29.07.2015. године, Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 30.09.2015. године, Уговор о раду на

одређено време због повећаног обима посла од 26.05.2016. године и Анекс уговора о раду од 28.07.2016. године, закључени супротно одредбама Закона о раду важећег у време закључења уговора, као и да је радни однос тужиље постао радни однос на неодређено време са даном 01.06.2016. године као даном ступања тужиље на рад и одбијен је тужбени захтев тужиље да се тужени обавезе да тужиљу врати на рад и распореди је на радно место које одговара њеној стручној спреми и радној способности у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде. Ставом трећим изреке, одбијен је други евентуални тужбени захтев тужиље ради утврђења да Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 31.12.2014. године, Анекс 1 уговора о раду од 16.01.2015. године, Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 31.03.2015. године, Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 01.06.2015. године, Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 29.07.2015. године, Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 30.09.2015. године, Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 26.05.2016. године и Анекс уговора о раду од 28.07.2016. године, не производе правно дејство међу уговорним странама као привидни уговори и да се утврди да ти уговори производе правно дејство уговора о раду на неодређено време, као и да је радни однос тужиље постао радни однос на неодређено време са даном 01.06.2016. године као даном ступања тужиље на рад, одбијен је тужбени захтев тужиље за поништај решења туженог о отказу уговора о раду од 17.01.2018. године и одбијен је тужбени захтев тужиље да се тужени обавезе да тужиљу врати на рад и распореди је на радно место које одговара њеној стручној спреми и радној способности у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде. Ставом четвртим изреке, одбијен је трећи евентуални тужбени захтев тужиље ради утврђења да су Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 31.12.2014. године, Анекс 1 уговора о раду од 16.01.2015. године, Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 31.03.2015. године, Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 01.06.2015. године, Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 29.07.2015. године, Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 30.09.2015. године, Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 26.05.2016. године и Анекс уговора о раду од 28.07.2016. године, закључени супротно одредбама Закона о раду злоупотребом права туженог да са тужиљом закључи уговор о раду на одређено време, чиме је тужиљин радни однос постао радни однос на неодређено време са даном 01.06.2016. године као даном ступања тужиље на рад, одбијен је тужбени захтев тужиље за поништај решења туженог о отказу уговора о раду од 17.01.2018. године и одбијен је тужбени захтев тужиље да се тужени обавезе да тужиљу врати на рад и распореди је на радно место које одговара њеној стручној спреми и радној способности у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде.

Пресудом Апелационог суда Новом Саду Гж1 168/20 од 14.10.2020. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Сремској Митровици П1 58/18 од 24.06.2019. године у делу којим је одлучено о захтеву за распоређивање тужиље на радно место које одговара њеној стручној спреми и радној способности и тужба одбачена. Ставом другим изреке, у осталом делу жалба тужиље је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14) – у даљем тексту: ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. У поступку по жалби, другостепени суд није пропустио да примени нити је неправилно применио одредбе процесног закона, што је било или могло бити од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле више уговора о раду на одређено време за обављање послова ... за Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 31.12.2014. године закључен је између парничних странака за период од 01.01. до 31.03.2015. године, а отказан решењем од 31.03.2015. године. Потом је између парничних странака закључен Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 31.03.2015. године за период од 01.04. до 31.05.2015. године, који је отказан решењем од 01.06.2015. године. Затим су парничне странке закључиле Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 01.06.2015. године за период од 01.06. до 31.07.2015. године, који је отказан решењем од 29.07.2015. године и након тога Уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла од 29.07.2015. године за период од 01.08. до 30.09.2015. године, који је отказан решењем од 30.09.2015. године. На основу тих уговора тужила је код туженог на наведеним пословима, који су били предвиђени Правилником о организацији и систематизацији послова туженог, била радно ангажована укупно 9 месеци. Након тога парничне странке су закључиле Уговор о раду од 30.09.2015. године због замене привремено одсутне запослене са почетком 01.10.2015. године до повратка одсутне запослене, који је отказан 31.05.2016. године када се замењена запослена вратила на рад. Затим су 26.05.2016. тужила и тужени закључили још један уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла за период од 01.06. до 31.07.2016. године. У току трајања тог уговора парничне странке су закључиле Анекс уговора о раду од 28.07.2016. године у складу са одредбама члана 187. Закона о раду, којим је радни однос тужиле продужен на одређено време до истека коришћења права на одсуство. Овај уговор је тужили отказан 21.01.2018. године, након завршетка коришћења породилског одсуства и одсуства са рада ради неге детета, и то решењем о отказу уговора о раду од 17.01.2018. године.

Код тако утврђеног чињеничног стања правилан је закључак нижестепених судова да је тужбени захтев тужиле ради поништаја решења о престанку радног односа, утврђења и враћања на рад неоснован.

Одредбама члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... и 75/14) прописано је: да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1.); да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2.); да прекид краћи од 30 дана не сматра се прекидом периода из става 2. овог члана (став 3.); изузетно од става 2. овог члана уговор о раду на одређено време може да се закључи, ако је то потребно због замене привремено одсутног запосленог до његовог повратка (став 4. тачка 1)); да ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6.).

Одредбама члана 187. став 1. Закона о раду, прописано је да за време трудноће, породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета послодавац не може запосленом да откаже уговор о раду. Према ставу 2. истог члана, запосленом из става 1. овог члана рок за који је уговором засновао радни однос на одређено време продужава се до истека коришћења права на одсуство.

Како је тужиља код туженог током 2015. године, по укупно четири уговора о раду закључена са туженим на одређено време због повећаног обима посла, радила у континуитету 9 месеци, а 2016. године, по још једном уговору о раду на одређено време од 2 месеца због повећаног обима посла, правилна је оцена нижестепених судова да нису били испуњени услови из члана 37. Закона о раду за прерастање радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време. При томе, није од значаја околност што је тужиља у радном односу код туженог била укупно више од 24 месеца. Наиме, Закон о раду је у члану 37. став 2, ограничио трајање радног односа на одређено време код истог послодавца на истим пословима на период до 24 месеца, али је изузетак од овог правила замена одсутног радника, када је трајање радног односа одређено дужином одсутности, на шта упућује члан 37. став 4. тачка 1) Закона о раду, као и случај посебне заштите од отказа уговора о раду из члана 187. Закона о раду, када се, према ставу 2. тог члана, продужава рока на који је заснован радни однос на одређено време за време трудноће, породилског одсуства и одсуства ради неге детета, до истека коришћења права на одсуство по том основу.

Правилна је оцена нижестепених судова да уговори које су парничне странке закључивале на одређено време због повећаног обима посла, а које тужиља оспорава, јесу уговори прописани одредбом члана 37. став 1. Закона о раду, према којој уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба. Стога су неосновани наводи тужиле, које понавља у ревизији, да се ради о уговорима

закљученим супротно закону и злоупотребом права. Осим тога, тужиља током рада код туженог није оспоравала ове уговоре о раду нити пак решења по којима су јој ти уговори отказивани истеком периода на које су закључивани.

Правилно су судови одбили и захтев тужиље за враћање на рад јер изостанак правноснажне судске одлуке којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос, искључује и основаност захтева за његову реинтеграцију, применом члана 191. став 1. Закона о раду.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке пресуде.

Одлука о трошковима поступка из става другог изреке је донета применом члана 163. став 2. у вези члана 153. ЗПП, имајући у виду неуспех ревидента у овом поступку

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић